

Afdeling for Folkeskole og
Internationale opgaver

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf. 3392 5000
Fax 3392 5302
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Høringsnotat om ti bekendtgørelser på folkeskoleområdet

21. maj 2014

Sags nr.:

021.91S.541

1. Indledning

Ti udkast til bekendtgørelser på folkeskoleområdet har i perioden fra den 24. april 2014 til den 15. maj 2014 været sendt i høring hos 55 myndigheder og organisationer. Udkastene er også offentliggjort på Høringsportalen.

Der er pr. 15. maj 2014 modtaget 17 høringssvar fra de hørte myndigheder og organisationer, hvoraf 13 indeholder bemærkninger til udkastene. Desuden er der modtaget seks høringssvar fra andre. Der er vedlagt en oversigt med angivelse af, hvem der har afgivet høringssvar.

Det er alene de væsentligste punkter fra høringssvarene, som vedrører bekendtgørelsernes indhold, der er medtaget i notatet.

2. Sammenfatning om ændringer i bekendtgørelserne i forhold til høringsudkastene

De modtagne høringssvar har givet anledning til ændringer i følgende bekendtgørelsesudkast:

- Bekendtgørelse om befordring af elever i folkeskolen (præcisering vedrørende begunstigelse af enkeltelever – § 8, stk. 2)
- Bekendtgørelse om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog (sproglig præcisering af karakteren af støtten – §§ 2-4)
- Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (§ 6, stk. 2, 1. pkt., er ændret, således at regionsrådet skal tage hensyn til både elevens og forældrenes ønsker for så vidt angår foranstaltningens karakter)

For nærmere om de foretagne ændringer henvises til afsnittene nedenfor om de enkelte bekendtgørelser.

Der er herudover foretaget enkelte justeringer af ren sproglig og teknisk karakter visse steder i bekendtgørelserne.

3. Bemærkninger til bekendtgørelsesudkastene

KL ser generelt positivt på, at bekendtgørelserne er blevet opdateret og justeret. Revisionen bør følges op af en samlet beskrivelse af bestemmelserne for enkelte områder fx specialundervisning, således at kommunale medarbejdere let og ubureaukratisk kan få et samlet overblik over reglerne og lovbemærkningerne.

Undervisningsministeriet bemærker, at ministeriet allerede informerer om reglerne efter folkeskolereformen på www.uvm.dk/Den-nye-folkeskole, såvel samlet som efter emne. Dertil kommer revision af tidligere vejledninger m.v., som forventes at ville finde sted i løbet af det kommende år.

3.1. Bekendtgørelse om folkeskolens pædagogiske læringscentre

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) er positive over for italesættelse af pædagogisk læringscentre som udtryk for et paradigmeskift med øget fokus på elevernes læring samt ophævelsen af uddannelseskravet. BKF vil dog gerne have, at det fremgår af bekendtgørelsen, at læringscentret ikke behøver at være et sted på skolen, men kan fordeles ud på hele skolen, idet visse medarbejdere varetager læringscenterfunktioner. Endvidere finder BKF, at beføjelsen for skolelederen til at delegere bestemte opgaver til læringscentret (§ 2, stk. 2) er unødvendig og uhensigtsmæssig, da skoleledelsen bør have frihed til at organisere og fordele læringscenterfunktioner.

Rudersdal Kommune finder, at man helt burde undlade at lave en bekendtgørelse, idet det principielt bør være skolerne, der selv finder ud af, hvordan de strukturer deres organisation omkring den generelle skoleudvikling. Det pædagogiske læringscenter er udtryk for et princip snarere end en fysisk enhed eller en fast etableret organisationsform. Bekendtgørelsen fastlåser skoleledernes mulighed for at delegere skolens udviklings- og evalueringsopgaver til de kompetente medarbejdere i forhold til de konkrete opgaver.

Skole og Forældre finder, at det er vigtigt, at det præciseres i bekendtgørelsen, at pædagogiske læringscentre skal være forankret på skolerne. Dels for at sikre elevernes tilgang og brug af dets biblioteksfunktioner, og dels for at sikre den praksisnære læringsorienterede udviklingsfunktion i forbindelse med implementeringen af folkeskolereformen.

Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af folkeskolelovens § 19, stk. 2, at det pædagogiske læringscenter skal være forankret på hver skole. Det fremgår ikke af bekendtgørelsen, at der skal være tale om et fysisk rum, eller i øvrigt at varetagelsen

af det pædagogiske læringscenters forskellige funktioner skal organiseres på en bestemt måde. Særskilt fremhævelse af dette i bekendtgørelsen findes derfor unødvendig.

Efter bekendtgørelsens § 2 er der på den ene side nogle funktioner, der skal varetages af pædagogisk læringscenter (stk. 1), og på den anden side en række andre nærmere angivne funktioner, der kan varetages i læringscenterets regi, men hvor det er skolelederens vurdering, om disse funktioner løses bedre i en anden sammenhæng på skolen (stk. 2). Hermed er der foretaget en præcis beskrivelse af læringscentrenes formål og opgaver, som er afstemt med folkeskolereformen og den udvikling, skolebiblioteket har gennemgået de senere år. Det forhindrer ikke skolelederen i at undlade at delegere de anførte funktioner i bekendtgørelsens § 2, stk. 2, eller i at delegere andre funktioner end de nævnte.

Skolelederen har ret og pligt til – inden for rammerne af folkeskolelovgivningen og kommunalbestyrelsens og skolebestyrelsens beslutninger – at organisere det pædagogiske læringscenter. Det er endvidere ministeriets opfattelse, at det af Rudersdal Kommune anførte ligger i tråd med bekendtgørelsen, hvor der er foretaget en præcis beskrivelse af læringscentrenes formål og opgaver, som er afstemt med folkeskolereformen og den udvikling, skolebiblioteket har gennemgået de senere år. Derudover er uddannelseskravet blevet ophævet.

Danmarks Skolebibliotekarere finder det ærgerligt, at det ikke længere er nævnt i bekendtgørelsen, at kommunerne kan have konsulenter ansat, som har et særligt fokus på det pædagogiske læringscenter.

Undervisningsministeriet bemærker, at uddannelseskravet er blevet ophævet med lov nr. 1640 af 26. december 2013. Det er herefter en lokal beslutning at sikre, at det pædagogiske læringscenters funktioner varetages af medarbejdere med de nødvendige kvalifikationer.

Landssamrådet for PPR-chefer vil gerne have indsat følgende tilføjelse i § 2, stk. 1, nr. 2, litra d: ”Samarbejdet med eksterne parter, som PPR og andre, om læring, udvikling og trivsel.”

Undervisningsministeriet bemærker, at det ikke findes hensigtsmæssigt at fremhæve bestemte dele af den kommunale forvaltning i bekendtgørelsen. Formålet med bekendtgørelsen er at afgrænse centerets funktioner.

KL er positive over for bekendtgørelsen og finder, at det er vigtigt, at der fortsat sikres mulighed for at opretholde forsøg med samdrift mellem folke- og skolebibliotek.

Undervisningsministeriet bemærker, at muligheden for forsøg med samdrift er hjemlet i folkeskolelovens § 55, stk. 1.

Danmarks Lærerforening (DLF) ønsker, at det understreges i bekendtgørelsen, at det pædagogiske læringscenters primære formål er at medvirke til at understøtte og udvikle undervisningen, så de fastlagte mål for undervisningen nås. Derfor foreslås en række konkrete ændringer af bekendtgørelsen:

- I § 1 foreslås ”læringsrelaterede aktiviteter for eleverne” erstattet med ”undervisningen”, således at bestemmelsen får følgende ordlyd: ”Læringscenteret skal fremme elevernes læring og trivsel i en motiverende og varieret skoledag ved at understøtte og udvikle *undervisningen* samt inspirere og understøtte det undervisende personales fokus på læreprocesser og læringsresultater.”.
- I § 1, stk. 2, nr. 3, ønskes ”undervisning” indsat, således at sætningen har følgende ordlyd: ”sætte forskningsbaseret viden om *undervisning og læring i spil på skolen og*”.
- I § 2, stk. 1, nr. 2, litra d, ønskes ”undervisningen” indsat og erstatte ”læring”, således at sætningen har følgende ordlyd: ” Samarbejdet med eksterne parter om *undervisningen*, udvikling og trivsel.”.

Undervisningsministeriet bemærker, at begrebet ”læringsrelaterede aktiviteter” findes bredere egnet end ”undervisning” i forbindelse med det pædagogiske læringscenters funktioner. En del af det pædagogiske læringscenters aktiviteter er netop undervisning, mens andre er af mere understøttende karakter. Begrebet ”læringsrelaterede aktiviteter” rummer således begge dele.

DLF finder også, at læringscentrets funktion med direkte rådgivning og vejledning til skolens elever i forhold til valg af materialer, litteratur mv. skal tilføjes. Derfor foreslås, at der i § 2, stk. 1, nr. 2, indsættes et nyt litra f: ”Vejledning og rådgivning af eleverne i forhold til valg af litteratur, materialer mv.”.

Undervisningsministeriet bemærker, at den nævnte funktion allerede er omfattet af funktionsbeskrivelsen i § 2, stk. 1, nr. 1, og nr. 2.

Danmarks Skolebibliotekarere mener, at den ny bekendtgørelse på mange måder er et rigtig godt udgangspunkt for arbejdet med udviklingen af de pædagogiske læringscentre. Den er visionær og ligger rigtig godt i tråd med intentionerne i folkeskolereformen om en længere og mere varieret skoledag, hvor der fokuseres på elevernes læring.

Foreningen finder, at reformen lægger op til en større inddragelse af eleverne og ønsker derfor, at det er formuleret, at det også er et formål med de pædagogiske læringscentre at medvirke til at få elevernes kompetencer i spil. Derfor foreslås konkret, at det i § 1, stk. 2, tilføjes: ”5) sætte elevernes kompetencer i spil”.

Center for Pædagogisk Udvikling (CPU) foreslår, at der i § 1, stk. 1, tilføjes et ”med” således, at det pædagogiske læringscenter skal ”udvikle og understøtte læringsrelaterede aktiviteter for og med eleverne”.

Undervisningsministeriet finder ikke behov for at gøre de foreslåede tilføjelser. Det fremgår således allerede af folkeskolelovens § 18, stk. 4, at fastlæggelse af arbejdsformer, metoder og stofvalg i videst muligt omfang skal foregå i samarbejde mellem lærerne og eleverne.

Danmarks Skolebibliotekarere finder, at de mange og store opgaver, der ligger i bekendtgørelsen, kun kan løftes, hvis teamet omkring det pædagogiske læringscenter samlet set er i besiddelse af en bred vifte af kompetencer. Foreningen ønsker derfor disse kompetencer beskrevet, hvilket kan være en hjælp i sammensætningen af et stærkt team omkring læringscentret. Det kan også være en hjælp, når den enkelte skole skal lave sin kompetenceudviklingsplan. Derfor foreslås det, at der i § 1, stk. 2, nr. 2, indsættes: ”for, med og af” i stedet for ”til”, hvorefter bestemmelsen vil have følgende ordlyd: ”formidle kulturtilbud for, med og af børn og unge”.

Ministeriet kan ikke fastsætte, hvilke kompetencer der er en forudsætning for at varetage det pædagogiske læringscenters funktioner.

Endelig opfordrer Danmarks Skolebibliotekarere til, at Undervisningsministeriet udfærdiger en vejledning til bekendtgørelsen. Det kunne være en digital vejledning på samme måde som den nye portal med Fælles Mål, hvor man kan klikke sig ind til en uddybning og et eller flere praksiseksempler.

Rudersdal Kommune foreslår, at det i forlængelse af bekendtgørelsen kunne være spændende at udarbejde en vejledning, der bygger på et dynamisk og innovativt arbejde på tværs af kommuner og skoler.

Undervisningsministeriet bemærker, at ministeriet vil overveje muligheden.

BUPL glæder sig over den modernisering af bekendtgørelsen, som folkeskolereformen medfører. Særligt at de pædagogiske læringscentre skal inspirere og understøtte hele det undervisende personale, samt at der ikke kun er fokus på undervisning, men også på de øvrige pædagogiske aktiviteter.

BUPL foreslår, at § 1, stk. 2., nr. 3, ændres til: ”sætte forskningsbaseret viden om læring og trivsel i spil på skolen og”. Folkeskolereformen bygger på den udbredte anerkendelse af, at børns læring og trivsel hænger meget tæt sammen. Det vil derfor være uheldigt, hvis det kun er læringsselementet, som understøttes af forskningsbaseret viden.

BUPL foreslår endvidere, at § 2, stk. 2, nr. 2, ændres til: ”Understøtte samarbejdet med idræts-, kultur- og foreningslivet, samt fritids- og klubtilbud.”. Tilføjesen er en konsekvens af formuleringen i § 3, stk. 4, i lov nr. 1640.

Undervisningsministeriet bemærker, at BUPL's første forslag er overflødig at tilføje. Ministeriet har igangsat trivselsinitiativer, som netop fokuserer særskilt på dette, og ministeriet vil være opmærksomt på det i forbindelse med kommende trivselsinitiativer og ministeriets vejlednings- og informationsindsats på uvm.dk. I forhold til det andet forslag, vurderer ministeriet, at det er overflødig at nævne fritids- og klubtilbud i nr. 2, da de allerede er omfattet af nr. 1.

3.2. Bekendtgørelse om projektopgaven i folkeskolens 9. klasse

Danmarks Lærerforening fraråder, at det skal være et krav at valgfag indgår i elevens projektopgave. I stedet bør valgfaget inddrages i elevens projektopgave, hvor det er meningsfuldt for eleven i forhold til det valgte emne/delemne.

Skolelederforeningen mener, at bekendtgørelsesudkastets § 3, stk. 2, bør reformuleres eller helt udgå, da bestemmelsen er med til at udvande projektarbejdstanken. Når der vælges et overordnet emne for hele klassen, vil der nemt kunne opstå situationer, hvor inddragelse af valgfag vil virke kunstigt og ikke meningsfyldt.

Frie Skoles Lærerforening (FSL) og Efterskoleforeningen finder, at bekendtgørelsesudkastets § 3, stk. 2, udgør en unødvendig indsnævring af såvel valgfag som projektopgaver. FSL mener, at valgfagene bør være friholdt for prøvekrav, da de skal være styret af kreativitet, lyst og engagement.

Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af bemærkninger til lovforslag nr. L 51 af 31. oktober 2013, at den nuværende obligatoriske projektopgave i 9. klasse ændres, så der fremover stilles krav om, at valgfag, der ikke indgår i prøverækken, men som eleven undervises i, skal indgå i projektopgaven. Dette forhold er således ikke et spørgsmål om selvstændig regulering i bekendtgørelsen.

Dansk Friskoleforening spørger, om også valgfag, der kun findes på den enkelte skole skal indgå i projektopgaven.

Undervisningsministeriet kan oplyse, at det er alle valgfag, som eleven undervises i 9. klassetrin, der skal indgå i projektopgaven, herunder også kommunale valgfag i folkeskolen.

3.3. Bekendtgørelse om procedureregler ved en elevs fritagelse for kristendomskundskab i folkeskolen

Ingen bemærkninger.

3.4. Bekendtgørelse om befordring af elever i folkeskolen

KL ønsker, at den nuværende bekendtgørelses § 6, som giver kommunalbestyrelsen mulighed for, at opfylde sin befordringsforpligtelsen ved en aftale med forældrene om egen befordring, bør videreføres i den nye bekendtgørelse. KL finder, at det vil medføre kommunale merudgifter til alternative befordringsordninger, hvis bestemmelsen bortfalder.

Undervisningsministeriet bemærker, at uanset om det står i bekendtgørelsen eller ej, har kommunalbestyrelsen mulighed for at opfylde sin befordringsforpligtelse ved en aftale med forældrene om, at de selv sørger for befordringen mod en aftalt godtgørelse. Denne mulighed bortfalder ikke som følge af, at dette ikke længere står i bekendtgørelsen. Da der ikke er tale om en egentlig regel, bør det imidlertid ikke stå i bekendtgørelsen. Undervisningsministeriet vil informere om muligheden ved spørgsmål-svar på ministeriets hjemmeside.

Skole og Forældre anfører, at kommunalbestyrelsens befordringsforpligtelse også bør omfatte befordring af indskolingsbørn i forbindelse med deres brug af skolefritidsordning. Skole og Forældre finder, at kommunalbestyrelsen skal have pligt til at sørge for befordring af børn mellem skole og skolefritidsordning i de tilfælde, hvor skolefritidsordningen er på en anden skole, end den barnet går på. Endelig finder de, at det er uacceptabelt, at børnenes ventetid på skolen må være op til 60 minutter både før og efter skoletiden.

Undervisningsministeriet bemærker, at kommunalbestyrelsens befordringsforpligtelse gælder mellem skole og hjem i forbindelse med elevernes skolegang. Reglen om, at kommunalbestyrelsen alene har pligt til at sørge for befordring mellem skolefritidsordning og hjem, hvis det kan ske uden etablering af særskilt befordring og dermed uden merudgift for kommunen, er en videreførelse fra den gældende bekendtgørelse. Reglen om, at ventetiden på skolen højst må være 60 minutter før og 60 minutter efter skoletid, er ligeledes en videreførelse fra den gældende bekendtgørelse. Kommunalbestyrelsen har efter de gældende regler ikke pligt til at sørge for befordring mellem skole og skolefritidsordning. Skole og Forældres ønsker vil medføre en udvidelse af kommunernes befordringsforpligtelse og kan derfor ikke imødekommes.

Landssamrådet af PPR-chefer ønsker en yderligere præcisering af, hvad der gælder for elever i segregerede tilbud, hvis forældrene ikke er samlevende og ingen af forældrene bor i skoledistriktet. Landssamrådet ønsker også en afklaring af, om det er begunstigelse af den enkelte elev og dermed i strid med bekendtgørelsen, at befordre elever i segregerede tilbud, når forældrene ikke er samlevende, men hvor det ikke er forbundet med en merudgift for kommunen at køre til begge hjem.

Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af folkeskolelovens § 26, stk. 6, at kommunalbestyrelsens befordringsforpligtelse også gælder i de tilfælde, hvor eleven er

henvist til specialundervisning på en anden skole end distriktsskolen. I sådanne tilfælde træder specialskolen i distriktsskolens sted i befordringsmæssig henseende. Det fremgår af bekendtgørelsens § 1, stk. 1, 1. pkt., at udgangspunktet er, at kommunalbestyrelsens pligt til at sørge for befordring gælder i forhold til det hjem, hvor barnet er folkeregistreret. Dette udgangspunkt kan fraviges i de tilfælde, hvor begge forældre bor i skoledistriktet, og hvor barnet opholder sig lige meget hos begge forældre. I disse tilfælde kan forældrene vælge, til hvilket hjem eleven skal befordres. Hvis eleven er henvist til specialundervisning, og forældrene ikke bor i skoledistriktet, er det udgangspunktet, der gælder, dvs. at befordringsforpligtelsen gælder til det hjem, hvor barnet er folkeregistreret. Undervisningsministeriet vil orientere om dette ved spørgsmålssvar på ministeriets hjemmeside.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 8, stk. 2, at kommunalbestyrelsens kompetence til at træffe beslutning om at yde befordring i videre omfang end det, der er fastsat i bekendtgørelsen, ikke kan bruges til at begunstige enkelte elever på baggrund af deres behov. Reglen præciseres, så det kommer til at fremgå, at kommunalbestyrelsen ikke kan begunstige enkelte elever på baggrund af deres behov, med mindre dette kan ske uden etablering af særskilt befordring og dermed uden merudgift for kommunen.

Danske Handicaporganisationer anfører, at det bør fremgå tydeligt af bekendtgørelsen, hvem der har myndighed til at træffe afgørelse om, hvorvidt en elev er i stand til at benytte en bestemt befordringsordning, eller hvorvidt eleven er i stand til at befordre sig til og fra skole ved egen hjælp, hvis der stilles hjælpemidler til rådighed. Danske Handicaporganisationer mener også at det bør fremgå, hvorledes forældre kan påklage sådanne afgørelser. Endelig finder organisationen det vigtigt, at der er et pædagogisk opsyn med eleverne i de tilfælde, hvor en elev har ventetid på skolen som følge af en befordringsordning.

Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår tydeligt af både folkeskolelovens § 26 og af bekendtgørelsen, at det er kommunalbestyrelsen, der har pligt til at sørge for befordring. Det følger heraf, at det er kommunalbestyrelsen, der har myndighed til at træffe afgørelser om befordring, herunder afgørelse om, hvorvidt en elev er i stand til at benytte en bestemt befordringsordning eller et hjælpemiddel.

Det følger af folkeskolelovens § 51, stk. 2, at kommunalbestyrelsens beslutninger og afgørelser om befordring ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed. Forældrene kan således ikke påklage sådanne afgørelser.

Reglerne om tilsyn med elever, der har ventetid på skolen i forbindelse med en befordringsordning fastsættes i bekendtgørelsen om tilsyn med folkeskolens elever i skoletiden. Her foreslås det fastsat, at tilsynet med eleverne indtræder 10 minutter før undervisningen begynder, og i tilfælde, hvor elever møder mere end 10 minutter før undervisningens begyndelse eller ikke forlader skolens område direkte efter undervisningens ophør som følge af en tilrettelagt befordringsordning eller som følge af skolefritidsordningens åbningstider eller andre særlige forhold, må der indgås en særlig aftale om

tilsynets udførelse, såfremt kommunalbestyrelsen i så fald anser et tilsyn for nødvendigt.

3.5. Bekendtgørelse om folkeskolens undervisning i tegnsprog

Danske Handicaporganisationer anbefaler, at der i bekendtgørelsen tages hensyn til, at børn med høretab har ret til at få anerkendt og støtte til deres kulturelle og sproglige identitet, som også omfatter tegnsprog og døvekultur. Efter Danske Handicaporganisationers opfattelse skal tegnsprog opfattes som et fuldgældigt sprog. Danske Handicaporganisationer finder, at skolelederens beslutning om tegnsprog skal træffes efter samråd med forældrene.

Danske Døves Landsforbund har de samme bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet, som Danske Handicaporganisationer.

Dansk Friskoleforening og Lilleskolerne er i tvivl om, hvorvidt bekendtgørelsen også omfatter de frie skoler.

Institut for Menneskerettigheder peger på, at tegnsprog ikke alene kan anskues fra en medicinsk synsvinkel som et hjælpemiddel, men i højere grad må anskues som et kulturbærende sprog. Institut for Menneskerettigheder henviser i denne forbindelse til FN's Handicapkonvention.

Institut for Menneskerettigheder finder det uklart, hvem der skal tilbydes tegnsprog. Afgrænsningen i § 1 i bekendtgørelsesudkastet giver alene udtryk for en medicinsk tilgang til at være døv. Derved får tegnsprog alene karakter af at være et hjælpemiddel til at afbøde effekten af at være døv. Institut for Menneskerettigheder anbefaler også, at andre, der identificerer sig med døvekulturen, har ret til at lære tegnsprog.

Undervisningsministeriet bemærker, at folkeskolens undervisning i tegnsprog er en del af folkeskolens specialundervisning, der gives til børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte. Formålet med specialundervisningen er at fremme udviklingen hos elever med særlige behov i overensstemmelse med de krav, der er angivet i folkeskoleloven, herunder at eleverne ved skolegangens ophør har kundskaber og færdigheder, der forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere.

Undervisningsministeriet kan derfor ikke være enig i, at undervisningen i tegnsprog alene har karakter af at være et hjælpemiddel til at afbøde effekten af at være døv. Tværtimod fremgår det af bekendtgørelsen, at undervisningen skal medvirke til, at tegnsprog både fungerer som redskabsfag og som dannelsesfag. Endvidere fremgår det af bekendtgørelsens § 2, at eleverne skal tilegne sig viden om tegnsprogets egenart og variation og dets betydning for døve og hørehæmmedes liv og virke.

Med hensyn til skolelederens beslutninger om tegnsprog følger det af folkeskolelovens § 12, stk. 2, at henvisning til specialundervisning sker efter indhentet udtalelse fra

pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed. Det fremgår således af folkeskoleloven, at tilbuddet om tegnsprog skal gives efter samråd med eleven og forældrene.

Folkeskolelovgivningen omhandler undervisningen i folkeskolen, som består af grundskolen og 10. klasse. Der er således ikke mulighed for at fastsætte regler om, at andre end folkeskolens elever kan deltage i undervisningen, herunder undervisningen i tegnsprog. Hvis voksne har behov for undervisning i tegnsprog, er der mulighed herfor i henhold til lov om specialundervisning for voksne.

3.6. Bekendtgørelse om sygeundervisning af elever i folkeskolen og frie grundskoler

Danmarks Lærerforening kan tilslutte sig de foreslåede ændringer. Foreningen vil dog foreslå, at det kommer til at fremgå af bekendtgørelsen, at der også er mulighed for at give supplerende undervisning til elever i de tilfælde, hvor den pågældende elev har hyppigt, kortvarigt fravær på grund af sygdom.

Danmarks Privatskoleforening gør opmærksom på, at de frie skoler fortsat selv skal afholde udgifterne ved sygeundervisning.

Dansk Friskoleforening og Lilleskolerne peger på de økonomiske konsekvenser ved bekendtgørelsen, herunder reglerne om sygeundervisning til elever med hyppigt, kortvarigt fravær. De fremtidige økonomiske konsekvenser må vurderes i forhold til de fremtidige tilskud.

Danske Handicaporganisationer finder det positivt, at skolelederens forpligtelse til at iværksætte sygeundervisning er blevet tydeliggjort. Danske Handicaporganisationer peger desuden på vigtigheden af, at kvaliteten af sygeundervisningen bliver så høj, at eleven kan følge det almindelige pensum i det omfang, at det overhovedet er muligt.

Gigtforeningen foreslår, at det bør fremgå tydeligt af bekendtgørelsens § 1, at eleven har krav på sygeundervisning, hvis omfanget af fraværet har haft en samlet varighed på mere end 15 dage. Det bør præciseres i § 1, stk. 2, at ”hyppigt, kortvarigt fravær på grund af sygdom” også omfatter børn, der er fraværende nogle enkelte timer om dagen. Dette skal også kompenseres. Børn med gigt har problemer med stive og smertefulde led om morgenen og kan ofte først møde i skolen ved 11-tiden.

Gigtforeningen peger desuden på, at der mangler en præcisering af omfanget af den sygeundervisning, der skal iværksættes. Det bliver ellers tilfældigheder og økonomi, der i mange tilfælde kommer til at råde. Gigtforeningen foreslår derfor, at der på baggrund af dialogen med forældrene udarbejdes en skriftlig plan, der skal beskrive, hvordan sygeundervis-

ningen lever op til den elevplan, der i forvejen er udarbejdet for den enkelte elev. Forældrene skal ligeledes tydeligt informeres om klagemulighederne.

KL foreslår, at det tydeliggøres, at § 7 kun vedrører frie grundskoler. Ordet "skolen" bør ændres til "den frie grundskole".

Landssamrådet af PPR-chefer finder det positivt, at skolelederens forpligtelse tydeliggøres, samt at ansvaret for overleveringen mellem sygeundervisning og almen undervisning er blevet præciseret.

Skole og Forældre foreslår, at det i bekendtgørelsens § 3, stk. 2, præciseres, hvem der skal udarbejde den individuelt udformede plan for undervisningen. Skole og Forældre peger på, at forældrene, der skal inddrages i forbindelse med tilrettelæggelsen af undervisningen efter § 4, stk. 2, også bør inddrages i forbindelse med fastlæggelsen af omfanget af sygeundervisningen. Skole og Forældre foreslår desuden, at der i § 6, stk. 2, tilkendes gives, at sygeundervisningen ud over elevens lærere også kan varetages af andre kvalificerede lærere. Skole og Forældre ønsker det desuden tydeliggjort i bekendtgørelsen, at elever, der modtager sygeundervisning, så vidt muligt skal følge klassekammeraternes faglige niveau.

Undervisningsministeriet bemærker, at det er præciseret, at det er skolens leder, der ved en elevs længerevarende fravær på grund af sygdom, retter henvendelse til forældrene. Dette skal ske snarest muligt og under alle omstændigheder senest 15 dage efter, at eleven sidst deltog i undervisningen.

Det fremgår endvidere af § 2, stk. 3, at det påhviler skolens leder efter samråd med forældrene og eleven at sørge for, at den nødvendige undervisning iværksættes. Det følger heraf, at skolens leder også skal drøfte tilrettelæggelsen og omfanget af sygeundervisningen med eleven og forældrene.

Det vil ikke være hensigtsmæssigt, at der, som foreslået af Gigtforeningen, fastsættes et krav på sygeundervisning efter 15 dages fravær på grund af sygdom, herunder et bestemt omfang af sygeundervisningen. Det gælder også sygeundervisning, der iværksættes på grund af elevens hyppige, kortvarige sygdomme, herunder kroniske sygdomme.

Det er skolens leder, der ud fra en samlet vurdering af elevens behov sørger for, at den nødvendige sygeundervisning bliver iværksat. I vurderingen indgår blandt andet elevens helbredstilstand og øvrige forudsætninger, herunder elevens faglige forudsætninger. Det er formålet med sygeundervisningen, at eleven ved genoptagelse af almindelig skolegang kan følge undervisningen i klassen.

Efter folkeskolelovens § 5, stk. 5, 2. pkt., kan der gives supplerende undervisning og anden faglig støtte til børn, der fx på grund af hyppig, kortvarig sygdom har behov herfor. Der er også mulighed for at yde supplerende undervisning og anden faglig støtte

til elever i de tilfælde, hvor eleven på grund af kronisk sygdom ikke kan møde til de første timer om morgenen. Det er skolelederen, der træffer beslutning om, hvorvidt og i hvilket omfang en elev skal tilbydes supplerende undervisning og anden faglig støtte. Efter bestemmelsen har forældrene mulighed for at afslå skoleledens tilbud om supplerende undervisning.

Efter folkeskolelovens § 45, stk. 2, 1. pkt., træffer skolelederen alle konkrete beslutninger vedrørende skolens elever, herunder beslutningen om sygeundervisning og supplerende undervisning og anden faglig støtte. Skolelederens afgørelse kan ikke påklages til skolebestyrelsen eller i øvrigt behandles af kommunalbestyrelsen, jf. folkeskolelovens § 45, stk. 2, 2. pkt.

Efter bekendtgørelsens § 6 skal sygeundervisning så vidt muligt varetages af en eller flere af elevens egne undervisere. Reglen skal ses som en henstilling om at anvende elevens egne lærere. Der er intet til hinder for, at andre kvalificerede undervisere kan varetage sygeundervisningen.

Undervisningsministeriet er enig med KL i, at der skal ske en præcisering af bekendtgørelsens § 7, så det klart fremgår, at § 7 alene vedrører de frie skoler.

Det fremgår af 3, stk. 2, at for elever, der ikke kan antages senere at blive i stand til at deltage i almindelig skolegang, kan undervisningen tilrettelægges efter en individuelt udformet plan. Hvis eleven undervises i hjemmet, er det skolens leder, der skal sørge for, at planen udarbejdes. Hvis eleven undervises på et sygehus, er det den, der forestår sygeundervisningen på sygehuset, der skal sørge for, at planen udarbejdes.

Danmarks Privatskoleforening, Dansk Friskoleforening og Lilleskolerne har peget på, at tilskuddet til sygeundervisning på friskoleområdet eventuelt skal reguleres som følge af bekendtgørelsen. Ministeriet skal i denne forbindelse gøre opmærksom på, at bekendtgørelsen ikke ændrer den gældende retstilstand på området.

I forlængelse af udstedelsen af bekendtgørelsen vil der blive indsat informationsmateriale på ministeriets hjemmeside, hvor blandt andet kronisk syge børns behov for sygeundervisning og eventuel supplerende undervisning vil blive synliggjort. Undervisningsministeriet vil løbende overveje, i hvilket omfang der er behov for at informere kommunerne om reglerne om sygeundervisning. Relevante parter vil blive inddraget heri.

3.7. Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand

Danmarks Lærerforening finder det vigtigt, at formålet med den specialpædagogiske bistand fortsat er klart beskrevet i indledningen til bekendtgørelsen. Foreningen ønsker også, at det skal fremgå af bekendtgørelsen, at specialundervisning også kan gives i et dagbehandlingstilbud, et anbringelsessted eller i kostskoleform. Foreningen foreslår, at det fortsat skal fremgå af bekendtgørelsen, at elevens lærere kan afgive indstilling gennem skolens leder om en pædagogisk-psykologisk vurdering af en

elev. Endelig ønsker foreningen, at det bliver nærmere konkretiseret i bekendtgørelsen eller vejledningen, hvilken særlig uddannelse der kvalificerer til at forestå den specialpædagogiske bistand.

Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af folkeskolelovens § 3, stk. 2, at til børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives der specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialskoler og specialklasser. Der gives desuden specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt.

Formålet med specialundervisningen er at fremme udviklingen hos elever i overensstemmelse med de mål, der er angivet i folkeskoleloven, herunder at eleverne ved skolegangens ophør har kundskaber og færdigheder, der forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, jf. folkeskolelovens § 1, stk. 1.

Det fremgår således allerede af folkeskoleloven, hvad der er formålet med at give elever specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Bekendtgørelsen omfatter kun specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i folkeskolen, herunder også de regionale lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud med botilbud, jf. folkeskolelovens § 20, stk. 3. Der er fastsat særlige regler for elever, der henvises til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, jf. bekendtgørelsen om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder.

Efter folkeskolelovens § 45, stk. 1 og 2, har skolens leder det administrative og pædagogiske ansvar for skolen og træffer alle konkrete beslutninger om skolens elever. Som følge heraf er det skolens leder, der skal træffe beslutning om, at en elev skal indstilles til en pædagogisk-psykologisk vurdering. Dette er ikke til hinder for, at elevens lærere kan henstille til skolens leder at træffe en sådan beslutning.

I kapitel 8 i vejledning nr. 9082 af 26. februar 2013 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand er der redegjort for kvalifikationskravene til lærere, der varetager specialundervisning. Vejledningen vil blive revideret i forlængelse af udstedelsen af bekendtgørelsen. Relevante parter vil blive inddraget.

Danske Handicaporganisationer peger på vigtigheden af, at det fremgår af bekendtgørelsen, at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand også omfatter instruktion i brugen af hjælpemidler. Organisationen ønsker, at det tydeliggøres i bekendtgørelsen, at den skriftlige orientering til forældrene om indstillinger, rapporter og beslutninger om iværksættelse af specialpædagogisk bistand også skal indeholde oplysninger om forældrenes mulighed for at påklage beslutninger.

I forbindelse med regionsrådets afgørelser om det nærmere indhold af foranstaltninger over for børn og unge, jf. udkastets § 6, stk. 2, 1. pkt., finder Danske Handicaporganisationer, at der både skal lægges vægt på forældrenes og børnenes synspunkter, under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Endelig finder organisationen, at det skal fremgå tydeligt af bekendtgørelsen, at skolelederens beslutning om at indstille eleven til en pædagogisk-psykologisk vurdering eller afslag herpå, jf. bekendtgørelsesudkastets § 15, kan påklages af forældrene.

Undervisningsministeriet bemærker, at skolelederens og kommunalbestyrelsens beslutninger om iværksættelse og afslag på iværksættelse af specialundervisning og anden specialpædagogisk er omfattet af forvaltningsloven. Som følge af, at beslutningen skal afgives skriftligt, skal beslutningen indeholde en begrundelse, medmindre beslutningen giver forældrene fuldt ud medhold, jf. forvaltningslovens § 22 og § 24, stk. 1. Hvis beslutningen ikke giver forældrene fuldt ud medhold, skal beslutningen tillige være ledsaget af en klagevejledning, jf. forvaltningslovens § 25, stk. 1.

Der er i kapitel 4 i vejledning nr. 9082 af 26. februar 2013 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand redegjort for, hvilke krav forvaltningsloven stiller i forbindelse med skolelederens og kommunalbestyrelsens beslutninger om iværksættelse eller afslag på iværksættelse af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Vejledningen vil blive revideret i forlængelse af udstedelsen af bekendtgørelsen. Relevante parter vil blive inddraget.

Undervisningsministeriet er enig i, at bekendtgørelsens § 6, stk. 2, 1. pkt., ændres, således at regionsrådet skal tage hensyn til både elevens og forældres ønsker for så vidt angår foranstaltningens karakter.

Efter § 15 i bekendtgørelsen kan skolens leder indstille en elev, hvis skolesituation giver anledning til alvorlig bekymring, til en pædagogisk-psykologisk vurdering, selv om eleven ikke kan anses for at have behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Indstillingen sker efter samråd med eleven og forældrene.

Skolelederens beslutning om indstilling eller afslag på indstilling af en elev til pædagogisk-psykologisk vurdering kan ikke indbringes for kommunalbestyrelsen. Dette er en følge af, at skolelederens konkrete beslutninger vedrørende skolens elever efter folkeskolelovens § 45, stk. 2, 2. pkt., ikke kan behandles af kommunalbestyrelsen.

Der er i kapitel 6 i vejledning nr. 9082 af 26. februar 2013 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand redegjort herfor.

Dansk Friskoleforening og Lilleskolerne anmoder om, at det overvejes, hvilken praksis, der af hensyn til barnet bør være, når en elev på en friskole eller lilleskole anbefales overført til anden specialpædagogisk foran-

staltning i kommunen. Foreningerne peger på, at det er et problem, at elever skal indskrives på distriktsskolen og vurderes af skolens leder, inden de kan overføres til et andet specialpædagogisk tilbud, selv om de af pædagogisk-psykologisk rådgivning er blevet vurderet til at skulle overføres til et andet specialpædagogisk tilbud. Foreningerne stiller sig gerne til rådighed i en dialog om dette.

Undervisningsministeriet bemærker, at det falder uden for bekendtgørelsens område at fastsætte proceduren for kommunalbestyrelsens henvisning af elever fra friskoler og private grundskoler til et andet undervisningstilbud.

KL finder det positivt, at det årlige antal undervisningstimer ikke længere kan fraviges af hensyn til en befordringsordning. Det er vigtigt, at eleverne i specialklasser og specialskoler skal følge de samme regler om undervisningstimetallet som elever i de almindelige klasser. Timetallet skal kun kunne fraviges på baggrund af en lægeerklæring.

Landssamrådet af PPR-chefer finder det positivt, at elever i specialpædagogiske undervisningstilbud ligestilles med folkeskolens øvrige elever i forhold til at skulle følge samme regler om undervisningstimetallet, og at de tidligere muligheder for fravigelse i forbindelse med befordringsordninger bortfalder.

LOS finder det uhensigtsmæssigt, at muligheden for at nedsætte det årlige mindste antal undervisningstimer af hensyn til befordringsordninger for specialundervisnings elever ophæves.

Samrådet af Specialskoleledere i Danmark finder, at bestemmelsen om muligheden for at nedsætte det årlige mindste antal undervisningstimer af hensyn til befordringen for specialundervisnings elever bør bevares. Samrådet henviser til, at specialskolerne typisk dækker store geografiske områder. Det er derfor nødvendigt, at langt de fleste af eleverne befordres særskilt. Af logistiske og økonomiske grunde er store dele af denne kørsel organiseret som rutekørsel i taxaer og minibusser. Hvis bestemmelsen afskaffes, vil det give skolerne store og dyre logistiske problemer.

Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af den gældende bekendtgørelses § 12, stk. 3 (bekendtgørelse nr. 380 af 28. april 2012), at kommunalbestyrelsen kan tillade, at de i henhold til folkeskolelovens § 16, stk. 1, fastsatte regler om et mindste antal årlige undervisningstimer for grundskolen fraviges af hensyn til en befordringsordning, der er fælles for flere klassetrin, men således, at timetallet på et eller flere højere klassetrin kan være lavere end angivet i bekendtgørelsen mod, at timetallet forhøjes tilsvarende på et eller flere lavere klassetrin.

Denne regel blev i sin tid indsat i specialundervisningsbekendtgørelsen på grund af, at de tidligere amtskommunale specialskoler fik henvist elever fra hele amtet. I forbindel-

se med kommunalreformen blev de amtskommunale skoler overført til beliggenhedskommunen bortset fra fem lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud, der blev overført til regionerne.

Efter Undervisningsministeriets vurdering er der ikke længere behov for særlige bestemmelser, der fraviger folkeskolens almindelige bestemmelser om undervisningstimer.

Undervisningsministeriet har i den forbindelse noteret sig, at KL og Landsrådet af PPR-chefer er enige i, at der ikke bør fastsættes særlige bestemmelser om undervisningstiden i specialklasser og specialskoler.

Undervisningsministeriet skal herudover pege på Danmarks internationale forpligtelser.

Det fremgår af Børnekonventionens artikel 5, at "Deltagerstaterne skal respektere og sikre de rettigheder, der er fastsat i denne konvention, for ethvert barn inden for deres jurisdiktion, uden forskelsbehandling af nogen art og uden hensyn til barnets eller dets forældres eller værges race, hudfarve, køn, sprog, religion, politiske eller anden anskuelse, national, etnisk eller social oprindelse, formueforhold, handicap, fødsel eller anden stilling."

I artikel 14 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention fremgår det, at "Nydelsen af de i denne konvention anerkendte rettigheder og friheder skal sikres uden forskel på grund af køn, race, farve, sprog, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel eller ethvert andet forhold."

Opregningen af diskriminationsgrunde er ikke udtømmende. Det er antaget, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol vil fortolke diskriminationsgrundene i overensstemmelse med diskriminationsgrundene i artikel 5 i Børnekonventionen, således at handicap også er omfattet. Det henvises herved til side 539 i bogen "Den Europæiske Menneskerettighedskonvention", 2. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag. Undervisningsministeriet skal i denne forbindelse gøre opmærksom på, at retten til uddannelse fremgår af artikel 2 i tillægsprotokollen af 20. marts 1952, som er ændret ved protokol nr. 11 af 11. maj 1994. Uddannelse er således også en del af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention er i modsætning til fx Handicapkonventionen og Børnekonventionen inkorporeret i dansk ret, dvs. en del af dansk ret. Det er således muligt for en borger direkte at påberåbe sig Den Europæiske Menneskerettighedskonvention ved en dansk domstol.

Hvis der skal gøres forskel på undervisningstiden for børn i de almindelige klasser og børn i specialklasser, således at børn i de mindre klasser skal have flere timer og børn i de større klasser færre timer end børn i de almindelige klasser, skal der være en saglig grund hertil.

Efter Undervisningsministeriets vurdering er der ikke længere en saglig grund til en sådan forskelsbehandling.

Skole og Forældre finder det problematisk, at det overlades til skolelederen at definere, hvad der er specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, da der ikke er nogen afgrænsning af dette og den almene undervisning. Skole og Forældre ønsker, at formålet med den specialpædagogiske bistand skal fremgå af bekendtgørelsen. Skole og Forældre ønsker desuden, at det skal præciseres, at børn, der ikke har en diagnose, også kan få specialundervisning.

Derudover har Skole og Forældre en række tekstnære ændringsforslag til bekendtgørelsesudkastet. Skole og Forældre ønsker blandt andet, at det præciseres i § 1, nr. 2, hvem der beslutter, hvad der er nødvendige hjælpemidler i forbindelse med undervisning af eleven. Organisationen foreslår, at bekendtgørelsesudkastets § 1, nr. 3, om, at specialundervisning omfatter den undervisning, der tilrettelægges under særlig hensyntagen til elevens indlæringsforudsætninger, rykkes op som den faktor, der berettiger til specialundervisning.

Skole og Forældre ønsker desuden, at det i bekendtgørelsesudkastets § 1, nr. 5, præciseres, hvad der forstås ved praktiske vanskeligheder, herunder om der alene tænkes på fysiske problemstillinger, eller om det også kan være fx sociale eller kognitive vanskeligheder. Skole og Forældre ønsker også, at forældrene skal have bemyndigelse til at få iværksat en pædagogisk-psykologisk vurdering.

Endelig har organisationen en række ønsker til fastsættelse af regler om klagemuligheder for forældrene og tidsfrister.

Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af folkeskolelovens § 12, stk. 2, at henvisning til specialundervisning sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

I kapitel 2 i bekendtgørelsen er der fastsat regler om fremgangsmåden ved iværksættelse og ophør af specialpædagogisk bistand, herunder inddragelse af eleven og forældrene. Det fremgår desuden af kapitel 2, at forældrene skal orienteres skriftligt om alle indstillinger, rapporter og beslutninger om iværksættelse af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Disse regler skal blandt andet sikre, at skolelederens eller kommunalbestyrelsens beslutning om iværksættelse eller afslag på specialundervisning træffes ud fra saglige hensyn. Hvis forældrene ikke er enige her, kan beslutningen indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, jf. folkeskolelovens § 51, stk. 3-5 og 8.

For så vidt angår formålet med specialundervisningen bemærkes, at formålet allerede fremgår af folkeskoleloven. Der henvises til ministeriets bemærkninger herom ovenfor.

I vejledning nr. 9082 af 26. februar 2013 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand er der i kapitel 2 redegjort for, at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter de gældende regler ikke alene kan tildeles på baggrund af en diagnose. I forbindelse med en revision af vejledningen vil ministeriet tydeliggøre, at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand gives til børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2.

§ 1 i bekendtgørelsen fastsætter, hvad specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand kan omfatte. Beslutningen om, hvad specialundervisningen m.v. skal omfatte, træffes af den myndighed, der træffer beslutning om iværksættelse af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til den pågældende elev. Det gælder også beslutningen om, hvorvidt der gives eleven særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler, herunder en it-rygsæk, jf. § 1, nr. 2. De særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler skal være nødvendige i forbindelse med elevens undervisning.

Undervisningsministeriet kan oplyse, at personlig assistance, jf. § 1, nr. 5, kun omfatter praktiske vanskeligheder.

Efter bekendtgørelses § 2, stk. 2, kan forældrene og eleven anmode om en pædagogisk-psykologisk vurdering, hvis de finder, at der bør iværksettes specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til den pågældende elev.

Det er fastsat i folkeskolelovens § 51, stk. 3-5 og 8, i hvilket omfang forældre kan indbringe sager om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand for Klagenævnet for Specialundervisning. Der er ikke mulighed for at ændre klageadgangen ved en bekendtgørelse. Det gælder også, at klagen skal være indbragt inden for en frist 4 af uger.

I vejledning nr. 9082 af 26. februar 2013 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand er der i kapitel 12 og 13 redegjort for klageadgangen og proceduren for indsendelse af klage til klagenævnet. Vejledningen vil blive revideret i forlængelse af udstedelsen af bekendtgørelsen. Relevante parter vil blive inddraget.

3.8. Bekendtgørelse om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog

Dokumentations- og rådgivningscenteret om racediskrimination (DRC) fraråder anvendelsen af termen særlig sprogstøttebehov, da det er stigmatiserende. DRC anbefaler endvidere en ændret definition af tosprogede børn, da den anvendte er utidssvarende, fordi alle tosprogede børn i dag møder det danske sprog i dagtilbud.

Undervisningsministeriet bemærker, at ordet "særlig" udgår af bekendtgørelsen, idet distinktionen ikke findes nødvendig for forståelsen af bekendtgørelsens regelsæt.

Definitionen af tosprogede børn omhandler børn, der først ved kontakt med det omgivende samfund lærer dansk. Det kan fx være gennem skolens undervisning, men det kan også være tidligere. Definitionen ses derfor ikke at være utidssvarende.

Danmarks Lærerforening foreslår, at det bliver nærmere konkretiseret i bekendtgørelsen (§ 6) eller vejledningen, hvilken særlig uddannelse eller hvordan man på anden måde kan have kvalificeret sig til opgaven som underviser i dansk som andetsprog.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der fastsættes klare kompetencekrav til undervisere på linje med kravene til lærere, der har dansk som linjefag og underviser i dansk.

DRC finder det nødvendigt, at det fremgår af bekendtgørelsen, at der er behov for kompetencegivende efter- og videreuddannelse.

Undervisningsministeriet bemærker, at reglen i bekendtgørelsens § 6 lægger sig tæt op ad de nye bestemmelser i folkeskoleloven om kompetencedækning og kvalifikationskrav i folkeskolen. Med folkeskolelovens § 40, stk. 7, om fuld kompetencedækning henvises i forarbejderne til den pågældende bestemmelse (lovforslag nr. L 51 af 31. oktober 2013) til undervisningskompetence fra læreruddannelsen eller tilsvarende faglig kompetence, hvilket fx kan være efteruddannelse, videreuddannelse, kompetencegivende uddannelse eller et længerevarende kursusforløb, der vurderes at give kompetencer svarende til undervisningskompetence. Der er dermed såvel for undervisere i dansk som andetsprog, som det er for undervisere i folkeskolen i øvrigt, en lokal vurdering, om den pågældende underviser besidder de nødvendige kompetencer til at varetage opgaven. Det bemærkes ligeledes, at det er en lokal beslutning, hvorvidt andre end lærere har tilstrækkelige kvalifikationer og kompetencer til at varetage undervisningsopgaver i folkeskolen efter de nye bestemmelser i folkeskolelovens §§ 29 a og 30.

KL finder, at fokuseringen på, at undervisning i dansk som andetsprog skal placeres i den understøttende undervisning, er meget uhensigtsmæssig, da det vil afskære tosprogede elever fra aktiviteter sammen med de andre elever, der netop skal understøtte forståelsen og læringen i den øvrige undervisning.

Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslag nr. L 51 af 31. oktober 2013, at bekendtgørelse nr. 31. af 20. januar 2006 om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog vil blive ændret senest samtidig med lovens ikrafttræden, således at undervisning i dansk som andetsprog vil kunne organiseres både som en del af den almindelige undervisning, men også som særskilt undervisning inden for den tid, der er afsat til understøttende undervisning.

KL ser gerne, at bekendtgørelsens § 3, stk. 2 og 3, hvori der differentieres mellem niveauer og indsatser for undervisningen i dansk som andetsprog, slås sammen, således at skolerne selv vurderer, hvordan indsatsen skal planlægges, så det bedst gavner den enkelte elev.

Undervisningsministeriet bemærker, at denne differentiering også ligger i den gældende bekendtgørelse, hvilket er begrundet i erfaringer for – og nu også med forskningsmæssigt belæg¹ – at tosprogede elever lærer mere og bliver bedre integreret i skolesystemet ved inklusion i den almindelige undervisning.

DRC anbefaler, at undervisningen i dansk som andetsprog og modersmålsundervisning forbindes med hinanden gennem bekendtgørelserne herom.

Undervisningsministeriet bemærker, at de to bekendtgørelser ikke vedrører undervisningens indhold. Bekendtgørelserne vedrører alene rammerne for undervisning, som i øvrigt ikke kan forbindes nærmere, da den ene form for undervisning ligger inden for folkeskolen (dansk som andetsprog), mens den anden ikke er en del af folkeskolens undervisning (modersmål).

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der fastsættes et minimumstimetal for supplerende undervisning i dansk som andetsprog. Der henvises i den forbindelse til en undersøgelse om forskelligheden blandt kommuner i antallet af elever, som henvises til undervisning i dansk som andetsprog.

Undervisningsministeriet bemærker, at dansk som andetsprog skal foregå som en integreret del af undervisningen i klassen og i videst muligt omfang som en dimension i den almindelige undervisning. Dermed kan der næppe fastsættes et minimumstimetal for den enkelte elev. Minimumstimetal har endvidere ikke direkte indflydelse på antallet af børn, der henvises til dansk som andetsprog.

DRC finder, at sprogstøttebehov ikke alene bør relateres til almen sprogforståelse og almene sproglige kompetencer, men også knyttes til barnets fagsproglige udvikling.

Undervisningsministeriet bemærker, at elevernes fagsproglige udvikling netop iagttages med reglerne om, at undervisning i dansk som andetsprog skal foregå som en integreret del af den almindelige undervisning i fagene, og først og fremmest som en dimension i undervisningen i andre fag.

3.9. Bekendtgørelse om folkeskolens modersmålsundervisning

Danmarks Lærerforening foreslår, at det af bekendtgørelsen fremgår, at kommunerne i højere grad end i dag skal samarbejde vedrørende opret-

¹ Andersen, Dines m.fl. (2012): Indsatser for tosprogede elever. *Kortlægning og analyse*. SFI.

telse af hold, hvor der i kommunen er under 12 elever. Ligeledes bør kommunerne pålægges at uddanne kvalificerede lærere, hvis disse ikke findes.

KL savner en definition af ”nabokommuner”. KL forudsætter, at det fremover ikke bliver dyrere for kommunerne at henvise til modersmålsundervisning i en nabokommune end inden for den nuværende bekendtgørelse.

DRC anbefaler en anden formulering end henvisning til ”nabokommune” i § 3, stk. 2, da dette er begrænsende for samarbejde på tværs af kommuner. Der bør ifølge DRC i stedet stå, at kommuner kan slutte sig sammen om at etablere undervisning efter behov.

Undervisningsministeriet bemærker, at ”nabokommune” skal læses i ordets semantiske betydning – altså at der er tale om en kommune, der grænser op til den pågældende kommune. Det betyder, at man fx på Bornholm ikke kan henvise elever til modersmålsundervisning i andre kommuner, men en sådan henvisning kan på grund af afstande og transportudfordringer alligevel ikke forventes at være et reelt tilbud til borgeren. Det bemærkes endvidere, at et krav om samarbejde kommunerne imellem må forventes at medføre øgede udgifter for kommunerne i denne henseende, hvilket ikke ses at ligge inden for rammerne af folkeskolereformen.

Danmarks Lærerforening foreslår, at teksten i bekendtgørelsens § 2, stk. 1, ændres til: ”Kommunalbestyrelsen skal orientere forældre til børn,...”.

Undervisningsministeriet bemærker, at når det fremgår, at ”kommunalbestyrelsen orienterer”, så betyder det, at kommunalbestyrelsen skal orientere.

Danmarks Lærerforening foreslår, at det bliver nærmere konkretiseret i bekendtgørelsen (§ 5) eller vejledningen, hvilken særlig uddannelse eller hvordan man på anden måde kan have kvalificeret sig til opgaven.

Undervisningsministeriet bemærker, at bestemmelsen i bekendtgørelsens § 5 lægger sig tæt op ad de nye bestemmelser i folkeskoleloven om kompetencedækning og kvalifikationskrav i folkeskolen, jf. det tilsvarende anførte herom ovenfor under bekendtgørelsen om undervisning i dansk som andetsprog.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at adgangen til statsfinansieret modersmålsundervisning udvides til også at gælde tosprogede børn fra lande uden for EU/EØS samt Færøerne og Grønland.

Foreningen for modersmåls- og tosprogede lærere anfører, at regeringen i sit valgprogram har nævnt forbedring af modersmålsundervisning i folkeskolen, og foreningen undrer sig over, at der ikke i bekendtgørelsen tages stilling til andre end børn af statsborgere EU/EØS-lande.

DRC anbefaler, at regeringen iagttager den kritik, der foreligger fra FN's komité mod afskaffelse af alle former for racediskrimination i forhold til ligestilling af børn fra alle lande.

Undervisningsministeriet bemærker, at bekendtgørelsen alene omhandler den modersmålsundervisning, som kommunerne er forpligtet til at tilbyde efter folkeskolelovens § 5, stk. 7. Det er ikke hjemmel til at fastsætte regler for modersmålsundervisning af andre.

Foreningen for modersmåls- og tosprogede lærere anfører, at kommunernes oplysning om modersmålsundervisning til forældrene er for ringe, at kommunerne skal forpligtes til at lave en indbyrdes koordineret indsats for modersmålsundervisning, at kommuner afviser elever fra nabokommuner og at kommunerne bruger modersmålsunderviserne som vikarer.

Undervisningsministeriet bemærker, at reglerne for information af forældre og samarbejde over kommunegrænser er klart formuleret i bekendtgørelsen – og for så vidt angår sidstnævnte forsøgt præciseret yderligere. Der er ingen hjemmel til at forpligte kommunerne til at iværksætte en koordineret indsats. Kommunernes nærmere praksis og serviceniveau på området hører under det kommunale selvstyre og afhænger derfor af lokale prioriteringer, ønsker og behov.

3.10. Bekendtgørelse om indhentelse af børneattest ved ansættelse og beskæftigelse af personer i skoler, fritids- og klubtilbud

KL har haft den positive bemærkning, at det er hensigtsmæssigt, at Undervisningsministeriets bekendtgørelse omfatter ledsagere for børn under 15 år efter servicelovens § 45.

Undervisningsministeriet bemærker, at bekendtgørelsen er blevet udstedt (bekendtgørelse nr. 494 af 21. maj 2014), idet revisionen af bekendtgørelsen er sket parallelt med Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forholds tilsvarende revision af bekendtgørelsen på deres ressortområde. Undervisningsministeriet har i forbindelse med udstedelsen justeret den tekniske opstilling af bekendtgørelsens § 1, stk. 1, uden nummerering.

Liz Nymann Lausten

Lokal tlf.: 25367

Kontor for Folkeskolepolitik og -lovgivning